SOK-YHTYMÄ

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.–31.12.2021

SOK-YHTYMÄN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2021

Hallituksen toimintakertomus 3

Konsernitilinpäätös, IFRS 9
Konsernin tuloslaskelma 9
Konsernitase 10
Konsernin rahavirtalaskelma 11
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista 12
Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet 13
Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 14
Segmentti-informaatio 16
Lähipiiritapahtumat 18
Vakuudet ja vastuusitoumukset 19
Tunnusluvut 20

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toimintaympäristön kehitys

Maailmankauppa on elpynyt Covid-19-pandemiasta ja Suomen kansantalous on jatkanut kasvuaan vuonna 2021. Maailmantalouden parantuminen ja yleisten elvytystoimien johdosta sekä vienti että tuonti ovat kasvaneet. Kasvu on ollut kuitenkin kaksijakoista. Suomessa muun muassa vähittäiskaupan toimiala on kokonaisuutena hyötynyt pandemiasta ja teollisuuden vienti on kasvanut edellisvuodesta. Rajoitukset ovat kuitenkin vaikuttaneet vahvasti osaan toimialoista ja esimerkiksi majoitus- ja ravitsemistoimiala on ollut edelleen merkittävissä vaikeuksissa. Suomen vientitalous on selvinnyt koko korona-ajan suhteellisen vähin vaurioin. Vähittäiskauppaa auttoi kulutustottumusten muutos pandemia-aikana, merkittävimpänä kulutuksen siirtyminen koteihin. Merkittävimpänä muutoksena on ollut kulutuksen siirtyminen koteihin. Palveluiden käyttö ja ulkomaanmatkailu ei ole ollut mahdollista normaaliin tapaan, joten varat ovat ohjautuneet osin säästämiseen, käyttötavaroiden ostamiseen sekä kodin ehostamiseen. Vuoden 2021 kasvun (BKT) arvioidaan olevan noin 3,4 prosenttia ja vuoden 2022 noin 3,0 prosenttia.

Vuonna 2021 Suomen vähittäiskaupan myynnin kasvu pysähtyi kolmannella neljänneksellä, mutta myynnin määrä oli silti selvästi edellisvuotta suurempi. Kuluttajien hyvä luottamus omaan talouteen sekä korkea säästämisaste luovat positiivisia edellytyksiä yksityisen kulutuksen kasvulle. Työvoiman saatavuus saattaa asettaa esteitä kasvulle. Erityisesti matkailu- ja ravitsemistoimiala on kärsinyt pahasti pandemiasta, ja työntekijöitä on hakeutunut muille aloille töihin.

EKP:n neuvoston rahapolitiikan päätavoite on hintavakauden ylläpitäminen. Neuvoston mukaan hintavakauden ylläpitäminen onnistuu parhaiten, kun tavoitteena on kahden prosentin inflaatiovauhti keskipitkällä aikavälillä. Muun muassa kysynnän nousu on jo nostanut öljyn, energian ja raaka-aineiden hintoja. Lisäksi työvoiman niukkuus ja kuluttajahintojen nousu saattavat kasvattaa palkkakustannuksia. Se voi vauhdittaa inflaatiota ja hidastaa kasvua. Vuoden 2021 keskimääräinen inflaatio oli 2,2 prosenttia ja vuoden 2022 inflaation ennustetaan olevan noin 2,6 prosenttia.

S-ryhmän kehitys 1.1.–31.12.2021

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. Vuonna 2021 S-ryhmän veroton vähittäismyynti oli 12 328,5 miljoonaa euroa. Myynti kasvoi edellisvuoteen verrattuna 5,9 prosenttia eli 689 miljoonaa euroa.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	4 060	+4,7
S-market	3 893	+2,9
Sale	753	+0,6
Alepa	417	+1,4
Muu marketkauppa	61	-15,0
Marketkauppa yhteensä*	**9 184**	**+3,2**
Rautakauppa	110	-12,4
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 780	+16,7
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	245	+3,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	494	+12,3
Auto- ja autotarvikekauppa	476	+12,6
Muut	40	-11,7
S-ryhmä yhteensä*	**12 329**	**+5,9**

*Sisältää lähialueiden (Viro ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 909 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 849 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2021 lopussa 19 ja paikallisosuuskauppojen kuusi.

S-ryhmän bonusjärjestelmään kuuluvien asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden 2021 lopussa 2 471 637. Vuoden aikana jäsenmäärä kasvoi 77 341 asiakasomistajalla. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 379 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 786 miljoonaa euroa, kun ne edellisvuonna olivat 642 miljoonaa euroa. Investoinnit kasvoivat 22,4 prosenttia.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 302 miljoonaa euroa voitollinen. Edellisvuonna tulos oli 199 miljoonaa euroa eli vuonna 2021 kasvua oli 103 miljoonaa euroa. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 314 miljoonaa euroa voitollinen. Edellisvuonna tulos oli 235 miljoonaa euroa eli tulos kasvoi 79 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 12 miljoonaa euroa tappiollinen. Edellisvuonna tulos oli 36 miljoonaa euroa tappiollinen eli tulos parani 24 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta.

S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja logistiikka sekä valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–31.12.2021

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–31.12.2021 oli 7 796,6 miljoonaa euroa, jossa on 2,6 prosenttia kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti kasvoi 196,2 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän liikevoitto (IFRS) oli 19,7 miljoonaa euroa (-2,6 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 4,0 prosenttia (3,8 %) eli 309,0 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Liikevaihto, milj. €	7 796,6	7 600,4	7 496,6
Liikevoitto, milj. €	19,7	-2,6	102,2
Liikevoitto, %	0,3	0,0	1,4
Oman pääoman tuotto, %	-3,1	-4,7	9,9
Omavaraisuusaste, %	21,2	21,1	24,0

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos (FAS) liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta. Operatiivinen liiketulos eroaa virallisesta IFRS-liiketuloksesta kertaluonteisten erien ja IFRS-erien verran.

	Liikevaihto Milj. €	Muutos, Milj. €	Operatiivinen liiketulos Milj. €	Muutos, Milj. €
Marketkauppa	+282,4	+13,3	-2,3	+1,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	+123,7	+21,0	-50,9	+10,3
Hankinta- ja palvelutoiminta	+7 425,5	+90,6	+14,0	-1,3
Kiinteistöliiketoiminta	+72,0	+3,9	+16,4	+2,5
Pankkitoiminnan tulos			+9,8*	+3,9
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-106,9	+67,5	-0,6	+1,0
SOK-yhtymä yhteensä	**+7 796,6**	**+196,2**	**-13,6**	**+17,9**

*S-Pankin osakkuusyhtiötulos on tulos verojen jälkeen.

Rahoitus

Covid-19-pandemian vaikutukset ovat heikentäneet SOK-yhtymän tuloksellisuutta, mutta rahoitustilanne on pysynyt edelleen hyvänä. Myöskään luottotappioriskit eivät ole kasvaneet.

Tammikuussa 2021 kasvatettiin konsernin valmiusluottolimiittien määrää 70,0 miljoonalla eurolla ja pidennettiin aikaisempien valmiusluottolimiittien voimassaoloaikaa 1–2 vuodella. Muutosten yhteydessä valmiusluottolimiitit hinnoiteltiin uudelleen ja otettiin käyttöön vastuullisen rahoituksen tunnuslukumittarit. Taloudellisiin kovenantteihin ja niiden raja-arvoihin ei tehty muutoksia. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

SOK-yhtymän korolliset velat olivat joulukuun lopussa 1 223,2 miljoonaa euroa (1 328,8 milj. €). Korollisista veloista 1 201,6 miljoonaa euroa koostuu IFRS 16 -standardin mukaisista vuokrasopimusveloista (1 313,8 milj. €). Velkaantumisaste (gearing) oli 191,1 prosenttia (189,9 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 21,2 prosenttia (21,1 %).

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 84,8 miljoonaa euroa (166,8 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 230,0 miljoonan euron (160,0 milj. €) määräiset pitkäaikaiset sitovat luottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (57,0 milj. €) määräiset tililimiitit.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat, eli investoinnit käyttöomaisuuteen, olivat 126,8 miljoonaa euroa (93,6 milj. €). Merkittävimmät investoinnit liittyivät tietojärjestelmiin sekä S-Pankki Oyj:n osakkeisiin.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 3,9 miljoonaa euroa (1,9 milj. €).

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–31.12.2021 aikana 5 648 henkilöä (2020: 5 788).

Joulukuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 6 038 (6 140), josta SOK:n henkilöstöä oli 1 820 (30 %) ja tytäryhtiöiden henkilöstöä 4 218 (70 %). Ulkomailla yhtymän henkilöstöstä työskenteli katsauskauden lopussa 1 836 (30 %) henkilöä.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä laski 102 henkilöllä (–1,7 %). Covid-19-pandemia on vaikuttanut etenkin matkailu- ja ravitsemiskaupan henkilömääriin.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

SOK-yhtymän marketkauppa käsittää Virossa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on toiminnassa kahdeksan Prismaa Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Tallinnassa avattiin kaksi uutta yksikköä vuoden aikana. Pietarissa on toiminnassa 16 Prismaa.

Marketkaupan liikevaihto oli 282 miljoonaa euroa. Liikevaihto nousi edelliseen vuoteen verrattuna viisi prosenttia, johtuen erityisesti Viron hyvästä myynnin kehityksestä. Pietarissa liikevaihto laski kolme prosenttia, koska suuri osa yksiköistä sijaitsee kauppakeskuksissa ja metroasemien yhteydessä, joissa rajoitustoimenpiteet vaikuttavat asiakasmääriin. Marketkaupan liiketulos oli edellisvuotta paremmalla tasolla. Marketkaupan investoinnit olivat 9,2 miljoonaa euroa, joista suurin osa oli uusien yksiköiden kalustoinvestointeja sekä konseptiuudistuksia.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2021 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Matkailukaupan kysyntä jatkui alhaisella tasolla vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon sekä Suomessa että Virossa. Venäjällä kysyntä elpyi nopeammin. Kesäkaudella kysyntä alkoi kehittyä positiivisesti kaikilla markkina-alueilla rokotuskattavuuden kasvaessa ja rajoituksien purkamisen myötä. Syksyllä kysyntä ja sitä myötä myynti jatkoi kasvuaan yritysten ja kuluttajien pikkujoulukaupan aktivoitumisen myötä. Erityisen vahvaa kehitystä tapahtui syksyllä kokouskaupassa edelliseen vuoteen nähden. Työvoiman saatavuus on aiheuttanut haasteita koko vuoden. Loppuvuodesta kysynnässä alkoi näkyä huoli virusmuunnoksen leviämisestä ja osa jo sovituista tilaisuuksista peruttiin tai siirrettiin myöhempään ajankohtaan.

SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto ja liiketulos paranivat edellisestä vuodesta kysynnän kasvun myötä tuloksen ollessa kuitenkin huomattavasti tappiollinen. SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 123,7 miljoonaa euroa ollen 20,4 prosenttia edellistä vuotta parempi. Liiketulos oli -50,9 miljoonaa euroa, parantuen edellisvuodesta 10,3 miljoonaa euroa.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit olivat vuonna 2021 yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen kohdistui 9,1 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat muun muassa Original Sokos Hotel Ilveksen, Solo Sokos Hotel Tornin sekä Heymo 1 By Sokos Hotels hotelliuudistuksiin.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 7 425,5 miljoonaa euroa (7 334,9 milj. €). Liikevaihto kasvoi 1,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli 14,0 miljoonaa euroa, ja se on 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan vuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 88,5 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista ja S-Pankki Oyj:n osakkeiden hankinnasta.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 72,0 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 5,7 prosenttia edellisvuodesta. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli 16,4 miljoonaa euroa voitollinen.

Kiinteistöliiketoiminnan vuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 19,6 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat hotellikiinteistöihin ja alueellisiin jakelu- tai logistiikkaterminaaleihin.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj.

S-Pankin tase kasvoi 8,5 miljardiin euroon vuotta aiemmasta 7,6 miljardista eurosta. Talletuskanta kasvoi vuotta aiemmasta 9,1 prosenttia ja oli joulukuun lopussa 7,6 miljardia euroa (6,9 mrd. €). Antolainaus kasvoi 11,8 prosenttia päätyen joulukuun lopussa 6,1 miljardiin euroon (5,4 mrd. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 16,3 prosenttia (15,7 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli joulukuun lopussa 24,8 miljoonaa euroa (21,0 milj. €). SOK-yhtymän omistusosuutta (49,99 %) vastaava IFRS-oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 9,8 miljoonaa euroa. SOK ja alueosuuskaupat ostivat S-Pankista

LähiTapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade -konsernin liikevaihto tilikaudella 2021 oli noin 5 284 miljoonaa euroa. Konsernin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta lähes 34 prosenttia johtuen sekä öljyn maailmanmarkkinahinnan voimakkaasta noususta että konsernin harjoittaman liiketoiminnan volyymin palautumisesta pandemiasta.

SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK-yhtymälle oli 14,0 miljoonaa euroa (11,8 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

SOK perusti Koy Lounais-Suomen terminaalit toukokuussa. SOK myi S-Herkkukeittiön HOK-Elannolle kesäkuussa.

SOK ja alueosuuskaupat ostivat syyskuussa S-Pankista Lähitapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

SOK perusti Koy Mikkelin Terminaalin marraskuussa.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen (1.1.2022 alkaen) puheenjohtajana ja SOK:n pääjohtajana toimii Hannu Krook. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat toimitusjohtaja Kim Biskop, toimitusjohtaja Juha Kivelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja Olli Vormisto, professori Rita Järventie-Thesleff, toimitusjohtaja Nermin Hairedin, toimitusjohtaja Harri Miettinen ja uutena jäsenenä toimitusjohtaja Antti Määttä. Pääjohtaja Krookin sairausloman sijaisena on toiminut kenttäjohtaja Arttu Laine 23.11.2021 alkaen.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2021 uudelleen puheenjohtajaksi teologian tohtori Matti Pikkarainen, varapuheenjohtajaksi asianajaja Timo Santavuo ja toiseksi varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää.

Tilintarkastajana tilikaudella toimii KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään kuuluvat S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja rahoituksesta vastaava johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, henkilöstöjohtaja Hanne Lehtovuori, IT:stä, asiakkuudesta ja digikehityksestä vastaava johtaja Sebastian Nyström, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jari Annala ja markkinoinnista, viestinnästä ja vastuullisuudesta vastaava johtaja Päivi Anttikoski, strategiajohtaja Maria Timgren sekä lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmässä on SOK:n hallituksen vahvistamat riskienhallintaperiaatteet sekä SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallinta on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset ja operatiiviset riskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

S-ryhmän strategisia riskejä tarkastellaan vuosittain lyhyellä (3v.) ja pitkällä (10v.) aikajänteellä SOK:n konsernijohtoryhmän toimesta ja SOK:n hallitus käsittelee sekä vahvistaa ne.

Merkittävimmät S-ryhmän lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät edelleen koronapandemian väliaikaisiin sekä pysyviin vaikutuksiin erityisesti matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä tavaratalo- ja erikoisliikekaupan alueilla. Myös päivittäistavarakaupan kilpailukyvyn varmistaminen on edelleen keskeistä, erityisesti, kun kilpailu kiristyy ja luo painetta toimintatapojen jatkuvalle kehittämiselle. Digitaalisuuden kehittäminen on olennaista kilpailussa menestymiselle kaikilla toimialoilla. Edellä mainittujen riskien hallitsemiseksi S-ryhmässä on käynnissä useita hankkeita ja projekteja.

Pitkällä aikavälillä merkittävimmät riskit liittyvät S-ryhmän näkökulmasta keskeisten muutosteemojen ja trendien kehityskulkuun ja nopeuteen. Näitä ovat muun muassa kulutustottumusten ja työelämän muutokset, teknologioiden kehittyminen sekä väestökehityksen ja muuttoliikkeen vaikutukset S-ryhmän toimintaan. Näihin muutoksiin reagoinnissa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä onnistuminen on keskeistä S-ryhmän tulevaisuuden kilpailukyvyn varmistamiseksi.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on

SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät vastuullisuusriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Vastuullisuusohjelman rakentamisen yhteydessä on tunnistettu olennaiset vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden merkitys liiketoiminnalle. Riskejä tarkastellaan sääntelyn, fyysisen toimintaympäristön, kuluttajakäyttäytymisen muutosten ja maineriskien näkökulmasta. Merkittävimmät ihmisoikeusriskit ovat globaaleissa hankintaketjuissa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset sekä mahdolliset puutteet eettisissä toimintavoissa ja läpinäkyvyydessä. Ympäristön kannalta merkittävimmät riskit liittyvät ilmastonmuutokseen sekä luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen sekä niiden vaikutuksiin sekä omassa toiminnassa että hankintaketjussa. S-ryhmässä on tunnistettu ilmastoriskit, joilla voi toteutuessaan olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ryhmän toimintaan. Lisääntyvä sääntely voi edellyttää muutoksia liiketoimintaan tai aiheuttaa lisäkustannuksia. Sään ääri-ilmiöt ja niiden lisääntyminen voi vaikuttaa tuotteiden saatavuuteen ja aiheuttaa häiriöitä logistiikassa ja toimipaikkaverkostossa. Vastuullisuusriskeihin vastataan S-ryhmän vastuullisuusohjelman tavoitteilla ja teoilla.

Vastuullisuus

Vastuullisuus koskee S-ryhmässä kaikkia liiketoiminta-alueita ja vastuullisuutta johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa. S-ryhmätasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Yksikkö toimii osana SOK markkinointi-, viestintä- ja vastuullisuusyksikköä.

S-ryhmä laajuisesti vastuullisuutta edistetään ”Teemme yhdessä paremman paikan elää” -vastuullisuusohjelman mukaisesti, mikä luo raamit S-ryhmän vastuullisuustyölle vuoteen 2030 asti. Siinä tavoitteena on olla toimialojen edelläkävijä vastuullisuudessa.

S-ryhmä on sitoutunut tieteeseen pohjautuviin kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin oman toimintansa osalta. Tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä 90 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2015 tasosta ja olla oman toiminnan osalta hiilinegatiivinen vuoden 2025 loppuun mennessä. S-ryhmän ilmastotyö on kansainvälisessä CDP-arviossa parhaiden yritysten joukossa arvosanalla A-.

Lisäksi tavoitteena on vähentää yhdessä kumppaneiden kanssa miljoona tonnia päästöjä vuoteen 2030 mennessä ja kannustaa suurimpia tavaran- ja palvelutoimittajia asettamaan omat päästövähennystavoitteet. S-ryhmä oli ensimmäinen suomalainen vähittäiskaupan toimija, joka liittyi mukaan myös yhteistyökumppaneiden sitouttamiseen liittyvään CDP Supply Chain -ohjelmaan.

Sokos Hotellien asiakkaiden on ollut mahdollista hyvittää yöpymisensä ja aamiaisensa hiilijalanjälki Sokos Hotelleissa marraskuusta 2021 lähtien. Ketju on alallaan ensimmäinen Suomessa, joka tarjoaa yksityisasiakkailleen kompensaatiomahdollisuuden.

Keväällä 2021 julkaistu S-ryhmän metsäkatolinjaus on osa vastuullisuusohjelman tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Linjauksen perusta on metsäkadon kannalta olennaisten raaka-aineiden tunnistamisessa. ja niihin liittyvissä kestävän tuotannon tavoitteissa ja alueellisissa rajauksissa.

S-ryhmän tavoitteena on rakentaa vuosien 2021–2024 aikana koko maan kattava, noin tuhannen latausaseman verkosto sähköautoille. Ensimmäiset ABC-latausasemat avattiin keväällä 2021.

S-ryhmän suuret logistiikkakeskukset Sipoossa ovat yltäneet toiminnassaan nollapäästöisiksi. Päästöttömyyden takana on uusiutuvaan sähköön siirtyminen sekä ennen kaikkea maalämpöön ja lauhdelämmön kierrätykseen perustuva lämmitysratkaisu. S-ryhmässä on kaikkiaan jo lähes sata nollapäästöistä kiinteistöä.

Vuonna 2021 päivitimme päivittäis- ja käyttötavarahankintoja koskevat hankintasopimuksemme, ja täsmensimme niihin odotuksemme ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutusten huolellisuusvelvollisuutta koskien. Hankintasopimuksissamme edellytämme kaikilta toimittajiltamme keskeisten työ- ja ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä asianmukaista huolellisuutta ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan.

S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen erinomaisesti Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä, vastuullisuuden Sustainable Brand Index -tutkimuksessa. Kuluttajat arvioivat S-ryhmän toista vuotta peräkkäin vastuullisimmaksi brändiksi kulutustavaroita myyvien yritysten sarjassa. Ruokakauppojen vertailussa Prisma sijoittui ykköseksi ja S-market toiselle sijalle. Myös S-Pankki, Sokos Hotellit ja ABC arvioitiin omien alojensa vastuullisimmiksi toimijoiksi.

S-ryhmän vastuullisuustyön tuloksia ja tavoitteita kuvataan tarkemmin maaliskuussa 2022 julkaistavassa vuosi- ja vastuullisuuskatsauksessa, jonka voi lukea osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Alkavan vuoden näkymät

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla talouteen vaikuttaa vahvasti voimassa olevat koronarajoitukset. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä mieliala ovat kuitenkin luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan yhä vuonna 2022, ja myös yksityisten investointien ennustetaan kasvavan nopeasti.

SOK-yhtymän liiketuloksen uskotaan paranevan vuonna 2022 edelliseen vuoteen nähden. Liikevoiton suuruuteen vaikuttavat erityisesti koronarajoitusten purkamisen aikataulu ja laajuus sekä kansainvälisen matkailun kehittyminen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan osalta tilanne on hieman helpottanut, mutta riittämätön kysyntä vaikeuttaa edelleen myynnin kasvun kehitystä. Kysyntään vaikuttavat keskeisesti uuden virusvariantin leviäminen ja vaikutukset, rajoitteiden kesto sekä laajuus, rokotuskattavuuden kehittyminen sekä yleinen maailmantalouden tilanne. Työvoimapula on edelleen merkittävä kasvun este. Patoutunutta kysyntää on nähtävissä ja elpymisen odotetaan jatkuvan kotimaan vapaa-ajan matkailun vetämänä. Kansainvälisen matkailun osalta epävarmuutta on merkittävästi enemmän.

Markkinalla on edelleen odotukset palautuvasta B2B-matkustuksesta. Uusi virusmuunnos ja sen voimakas leviäminen on kuitenkin vaikuttanut heikentävästi varauskantaan erityisesti alkuvuoden osalta. Kansainvälisen matkustamisen osuus Sokotelin majoituskaupasta on alkanut kasvamaan pikkuhiljaa ylöspäin. Voimassa olevat ravintolarajoitukset kuitenkin rajoittavat edelleen kaupan tekoa täysimääräisesti. Kokouskaupan kysyntä vuodelle 2022 näyttää tällä hetkellä positiiviselta ja varauskannat ovat jo paikoitellen yli vuoden 2019 tasojen.

Hankinta- ja palvelutoiminnan odotetaan kehittyvän suunnitellusti, eikä pandemialla nähdä olevan olennaista vaikutusta siihen.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 577 636 681,93 euroa (tilikauden ylijäämä 617 368,37 euroa). Hallitus esittää, että hallintoneuvoston käyttörahastoon siirretään 45 000,00 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämätilille jätetään 572 368,37 euroa.

Helsingissä 10.2.2022

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA
Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	7796,6	7600,4
Liiketoiminnan muut tuotot	4,1	2,3
Materiaalit ja palvelut	-7059,7	-6903,8
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-282,1	-270,4
Poistot ja arvonalentumiset	-181,0	-178,2
Liiketoiminnan muut kulut	-270,2	-261,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	12,0	8,7
Liikevoitto (-tappio)	**19,7**	**-2,6**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-33,7	-37,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	2,0	3,2
Tulos ennen veroja	**-12,1**	**-36,5**
Tuloverot (+/-)	-6,6	6,2
Tilikauden tulos	**-18,6**	**-30,2**
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-18,6	-30,2
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-18,6	**-30,2**

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Tilikauden tulos	-18,6	-30,2
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	2,8	-9,7
Kurssierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksiköihin	0,2	-0,8
Rahavirran suojaukset	1,9	-0,8
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-0,2	0,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	4,8	-11,3
Tilikauden laaja tulos	**-13,9**	**-41,5**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-13,9	-41,5
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,0	0,0
	-13,9	**-41,5**

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2021	31.12.2020
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	1 403,4	1 500,5
Sijoituskiinteistöt	27,1	32,0
Aineettomat hyödykkeet	96,8	99,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	287,8	211,7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	43,2	42,4
Laskennalliset verosaamiset	30,9	29,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**1 889,2**	**1 915,6**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	210,2	209,8
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	646,0	621,6
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,0	37,3
Rahavarat	84,8	131,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**941,0**	**1 000,1**
Varat yhteensä	**2 830,2**	**2 915,7**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	172,0	172,0
Sidotut rahastot	17,3	15,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36,4	32,9
Kertyneet voittovarat	369,3	390,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**595,0**	**611,0**
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	**0,8**	**0,8**
Oma pääoma yhteensä	**595,8**	**611,8**
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 073,4	1 191,2
Pitkäaikaiset korottomat velat	31,3	34,9
Varaukset	5,9	6,8
Laskennalliset verovelat	6,9	8,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 117,5**	**1 241,0**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	149,8	137,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	198,4	176,6
Ostovelat	767,6	747,8
Varaukset	0,7	0,8
Tilikauden verovelka	0,4	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 117,0**	**1 062,9**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 830,2**	**2 915,7**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €		1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien toimintojen liiketulos		19,7	-2,6
Oikaisut liiketulokseen	(A)	163,8	171,3
Käyttöpääoman muutos	(B)	25,7	5,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**209,2**	**174,2**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-0,1	34,2
Muut rahoituskulut		-0,4	0,0
Muut rahoitustuotot		0,1	0,2
Maksetut välittömät verot		-8,4	1,3
Liiketoiminnan rahavirta		**200,4**	**209,9**
INVESTOINNIT			
Hankitut tytäryhtiöt vähennettynä hankintahetken rahavaroilla			0,3
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0,2	
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin		-63,5	
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-51,5	-75,7
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-11,8	-18,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		3,7	1,9
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos			30,0
Saadut osingot investoinneista		1,3	3,1
Investointien rahavirta		**-121,6**	**-58,5**
RAHOITUS			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-159,5	-149,4
Maksetut korot		-5,6	-0,3
Saadut korot		0,8	2,2
Maksetut osuuspääoman korot			-13,2
Muu oman pääoman muutos		3,5	3,5
Rahoituksen rahavirta		**-160,8**	**-157,3**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-82,0**	**-5,9**
Rahavarat tilikauden alussa		**166,8**	**172,6**
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		**-82,0**	**-5,9**
Rahavarat tilikauden lopussa		**84,8**	**166,8**
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-0,2	-0,8
Poistot ja arvonalentumiset		185,7	178,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-16,9	-5,8
		168,5	**171,6**
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		-22,5	-20,8
Vaihto-omaisuuden muutos		-0,4	-4,8
Korottomien velkojen muutos		48,6	31,2
		25,7	**5,6**

Lyhytaikaisten lainojen laina-aika on lyhyempi kuin 3 kuukautta

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emo-osuuskunnan omistajille kuuluva oma pääoma								
Milj. €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut sidotut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2020	172,0	-2,2	18,5	29,4	-12,5	457,1	662,3	0,8	663,1
Kauden laaja tulos		-0,8			-10,5	-30,2	-41,5	0,0	-41,5
Osuusmaksun korot						-13,2	-13,2		-13,2
Muut muutokset			0,0	3,5		-0,1	3,4	0,0	3,4
31.12.2020	**172,0**	**-3,0**	**18,5**	**32,9**	**-23,0**	**413,6**	**611,0**	**0,8**	**611,8**
1.1.2021	172,0	-3,0	18,5	32,9	-23,0	413,6	611,0	0,8	611,8
Kauden laaja tulos		1,7			2,8	-18,6	-14,1	0,0	-14,1
Osuusmaksun korot						0,0	0,0		0,0
Muut muutokset			0,0	3,5		-5,5	-2,0		-2,0
31.12.2021	**172,0**	**-1,2**	**18,5**	**36,4**	**-20,2**	**389,5**	**595,0**	**0,8**	**595,8**

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2021 voimaan tulleita IAS/IFRS-standardi- ja tulkintamuutoksia.

IFRS tulkintakomitea antoi keväällä 2021 agendapäätöksen pilvipalvelujärjestelyiden konfigurointi- ja räätälöintimenojen kirjanpitokäsittelystä. Agendapäätöksen mukaisesti pilvipalveluina toteutettavien tietojärjestelmähankkeiden eli SaaS-investointien käyttöönottokustannukset kirjataan aiemmasta poiketen konsernitilinpäätöksessä kuluksi, ellei IAS 38 Aineettomat hyödykkeet aktivointiedellytykset näiden osalta täyty. Yhtymän analyysin perusteella tilikauden 2021 alussa taseessa aktivoitujen, mutta agendapäätöksen mukaan kuluksi kirjattavien pilvipalveluiden käyttöönottokustannukset, olivat 4,4 miljoonaa euroa. Nämä on kirjattu IAS 8 mukaisena laatimisperiaatteen muutoksena omaan pääomaan. Tilikauden 2021 tulokseen agendapäätöksen käyttöönoton vaikutus oli - 0,1 miljoonaa euroa.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

RAHOITUSVARAT	2021				2020			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	2,6		2,6	2,6	3,3		3,3	3,3
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	0,5	0,5		0,5	0,0	0,0		0,0
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	1,1	1,1		1,1	0,0	0,0		0,0
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset lainat ja muut saamiset	3,0	3,0		3,0	3,0	3,0		3,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Myyntisaamiset	562,5	562,5		562,5	537,1	537,1		537,1
Korottomat laina- ja muut saamiset	51,2	51,2		51,2	54,4	54,4		54,4
Rahoituserien siirtosaamiset	0,3	0,3		0,3	0,0	0,0		0,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset								
Lainasaamiset ja muut saamiset	0,0	0,0		0,0	35,4	35,5		35,5
Rahavarat	84,8	84,6		84,6	133,3	133,3		133,3
Rahoitusvarat yhteensä	**705,9**	**703,2**	**2,6**	**705,8**	**766,6**	**763,4**	**3,3**	**766,8**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	2021	2020
Alkusaldo 1.1.	3,3	3,7
Ostot	0,1	0,0
Myynnit	0,0	-0,4
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	-0,9	-0,1
Loppusaldo 31.12.	**2,6**	**3,3**

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Vuosina 2020 ja 2021 ei ole ollut tasolle 1 luokiteltuja rahoitusinstrumentteja.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Suomen Luotto-osuuskunnan osuudet esitetään tasolla 3 johtuen epätarkkuudesta käyvän arvon määrityksessä. Osuuksien käypä arvo 1,1 miljoonaa euroa (2,0 milj. €) perustuu Suomen Luotto-osuuskunnan alustavaan suunnitelmaan varojen jaosta. Edellä mainittujen lisäksi taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 1,5 miljoonaa euroa (1,4 milj. €), joiden käypä arvo ei ole määritettävissä.

RAHOITUSVELAT	2021				2020			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,0	0,0		0,0	0,7	0,7		0,7
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,0	0,0		0,0	1,2	1,2		1,2
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset velat								
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat								
Ostovelat	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Muut korottomat velat	26,9	26,9		26,9	29,7	29,7		29,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	21,5	21,5		21,5	15,0	15,1		15,1
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Rahoituserien siirtovelat	0,1	0,1		0,1	0,2	0,2		0,2
Ostovelat	767,6	767,6		767,6	747,8	747,8		747,8
Rahoitusvelat yhteensä	**816,2**	**816,2**	**0,0**	**816,2**	**794,6**	**794,7**	**0,0**	**794,7**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1 201,6 miljonaa euroa (1 313,8 milj. €).

Segmentti-informaatio 31.12.2021

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoiminta-segmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida.

2021 Milj. €	Market-kauppa	Matkailu- ja ravitsemis-kauppa	Hankinta- ja palvelu-toiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankki-toiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	282,4	123,7	7 425,5	72,0		-106,9	7 796,6
Konsernin sis myynti muille segmenteille	0,0	0,1	113,2	17,1		3,4	133,8
Liiketulos	-2,3	-50,9	14,0	16,4	9,8	-0,6	-13,6
Poistot	-5,0	-10,3	-15,4	-12,8		-1,0	-44,4
Investoinnit	9,2	9,4	88,5	19,6		0,1	126,8
Realisoinnit	0,1	0,0	3,8			0,0	3,9
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				7 796,6			
Konsernieliminoinnit				0,0			
Liikevaihto IFRS				7 796,6			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-13,6			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)				3,6			
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				-0,4			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut				2,8			
Varauksien muutokset				0,4			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				0,5			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				-0,4			
IFRS oikaisut				-4,8			
Tulos ennen veroja IFRS				-12,1			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Myynti S-ryhmälle				7 018,4			
Muu Kotimaan myynti				469,1			
Ulkomaat				309,0			
Liikevaihto yhteensä				7 796,6			
Marketkauppa				282,4			
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				123,7			
Hankinta- ja palvelutoiminta				7 318,6			
Kiinteistöliiketoiminta				72,0			
Liikevaihto yhteensä				7 796,6			
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet							
Kotimaa				1475,7			
Ulkomaat				47,0			
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä				1522,7			

Segmentti-informaatio 31.12.2020

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoiminta-segmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida.

2020 Milj. €	Market-kauppa	Matkailu- ja ravitsemis-kauppa	Hankinta- ja palvelu-toiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankki-toiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	269,1	102,7	7 334,9	68,1		-174,4	7 600,4
Konsernin sis myynti muille segmenteille	0,0	0,1	105,0	15,7		2,6	123,3
Liiketulos	-3,8	-61,2	15,3	14,0	5,9	-1,6	-31,5
Poistot	-4,9	-10,0	-17,6	-12,1		-1,2	-45,7
Investoinnit	6,0	16,3	15,3	46,6		9,4	93,6
Realisoinnit	0,0	0,0	1,9			0,0	1,9

Liikevaihdon täsmäytys	
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	7 600,4
Konsernieliminoinnit	0,0
Liikevaihto IFRS	7 600,4

Tuloksen täsmäytys	
Raportoitavien segmenttien liiketulos	-31,5
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:	
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	2,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0,5
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-0,5
Varauksien muutokset	-0,8
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	-0,9
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-0,1
Liiketulokseen sisältyvät IFRS oikaisut	-5,7
Tulos ennen veroja IFRS	-36,5

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot	
Myynti S-ryhmälle	6 867,9
Muu Kotimaan myynti	442,2
Ulkomaat	290,3
Liikevaihto yhteensä	7 600,4

Marketkauppa	269,1
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	102,7
Hankinta- ja palvelutoiminta	7 160,5
Kiinteistöliiketoiminta	68,1
Liikevaihto yhteensä	7 600,4

Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet	
Kotimaa	1602,9
Ulkomaat	52,0
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	1655,0

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa: Milj. €	**31.12.2021**	**31.12.2020**
Myynnit	25,9	22,6
Ostot	0,8	0,6
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	0,5
Myyntisaatavat ja muut saamiset	1,6	2,0
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,0

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj.€	31.12. 2021	31.12. 2020	Muutos
Annetut pantit ja vastuusitoumukset			
Muut annetut vakuudet			
Pantit	0,1	0,1	0,0
Kiinnitykset	3,4	1,4	2,0
Takaukset	2,5	2,5	0,0
Yhteensä	**5,9**	**4,0**	**2,0**
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset yhteisyritysten velasta	114,1	110,9	3,2
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5	0,0
Takaukset yhteisyritysten vastuista	27,1	20,4	6,7
Yhteensä	**27,6**	**20,9**	**6,7**
Muut vastuut			
Remburssivastuut	1,3	0,0	1,3

Annetut vakuudet koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n ja sen tytäryhtiö North European Oil Trade AB:n puolesta annetuista 92,7 miljoonan euron (82,8 milj. €) velan ja muiden vastuiden takauksista ja panteista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetusta 49,0 miljoonan euron (49,0 milj. €) velan takauksesta.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 15,8 miljoonaa euroa (16,1 milj. €).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukainen sitoumus vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman ja ydinvoiman (ydinvoiman jatkorahoittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 0,7 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

Tunnusluvut

Milj. €	31.12. 2021	31.12. 2020
SOK-yhtymä:		
Liikevaihto, milj. €	7 796,6	7 600,4
Liikevoitto, milj. €	19,7	-2,6
% liikevaihdosta	0,3	0,0
Tulos ennen veroja, milj. €	-12,1	-36,5
% liikevaihdosta	-0,2	-0,5
SOK-yhtymä:		
Omavaraisuusaste, %	21,2	21,1
Oman pääoman tuotto, %	-3,1	-4,7
Gearing, %	191,1	189,9

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma – saadut ennakot}}$ x 100 %

Gearing, % = $\frac{\text{korolliset velat – rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}}$ x 100 %

Oman pääoman tuotto-% = $\frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen – verot}}{\text{oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %